

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, kedd, 1908. január 14.

10. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell' Ospedale. (Uj Wurzer ház), I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre 6 kor.
Félévre 3 kor.
Egy órára 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A sajtó joga.

A parlamentben a hatodik nagyhatalom, a sajtó jogairól folyik a szó. A magyar parlamentben, ahol még nemrég az ötödik nagyhatalom, Fabricius labanccal az élén, villogtatta szuronyait. Affőlt a kérdés felett persze, hamarosan tustestek, vajjon van-e joga a hatalom élén állóknak a katonaságot policíji szerepre szorítani; erre nincs semminemű jogalap. A sajtó joga a parlamentben azonban már kétségtelen; tehát vita folyik róla. Kissé különösen hat ez a komédia. A vitatkozók mellett ott állnak a hegyes ceruzájú és éles tollu újságírók s minden egyes szó megörökítetik, díszes polcra vagy pelengére állítatik, de mindenekfelett: a kritika rostájába kerül, amely tudat már nem egyszer okozott lámpalázat és nem egyszer tette libabőrössé a szónok urak hátát. Legáltalában ennyi elégtételünk szokott maradni a sok gyarló beszéd bekebelezése után.

A kérdés eldöntését, vajjon van-e joga a parlamentben a magyar sajtónak, min. parlamentárizmusunk egyik tényezőjének, természetesen, rá kell bízunk a képviselő urakra. Ha mi reánk lenne bízva: nem is foglalkoznánk a kérdéssel, mert lényegtelennek találjuk a kérdést. Akármint döntsének is: a sajtót, legyen bár tizezer Rakovszky István ösztönsége a parlament padjai közt, ki nem különböztethet az országház falai közül. Minek tehát *elvi* döntés, amikor *lényegi* differenciákat az sem előmozdítani, sem hátráltatni nem képes! Hogy az elnök ne indolenskedhessék a sajtóval? Nevetveleges! Első sorban a sajtó a maga *igazi* területén mindenkor megfelelő és jogos elégtelt tud magának szerezni. Másodsorban mag ilyen eredményt el sem érhetnénk, mert több jogot a sajtónak, mint egyes képviselőnek adni *nem lehet*. Már pedig, az elnök a képviselőkkel is *kiköthet*, ha guszta támad erre; kogyne köthetne tehát ki a sajtóval, mely legföllebb is, csak a képviselői *passzív* jogokat vivhatja ki magának a Házban?

Egy-egy újságcikk rendbehozhatta volna ezt a kérdést anélkül, hogy a parlamentet háttározathozatalra provokálta volna, amely már hiuságból sem hódol meg teljesen a sajtó követelményeinek. Alkot tehát egy sefüle-se farka határozatot, amely egy körmondatra foglalt tartalmatlan pilulát áe be a nagytekintetű sajtónak, amitől az se jobban, se rosszabban nem lesz.

Van azonban az éremnek egy másik oldala is. A magyar sajtó a nagy nemzeti küzdelmek egyik legelsőszántabb harcosa volt. Daidalmasan vitte előre a régi kreaturák poicai felé a liberálizmus zászlója köré csoportosult sereget és harsogó hangon kiáltotta bele modern elveit a mult konservatív tanának penészes pincéjébe. Harcos, zászló lobogtató és vi mélyben közkatoná, meg generális volt. Van-

nak azonban patkányok, akik felmászván a hegytetőre: leköpi a hegyet, mert ők *magasban* állanak. Ez a mai helyzet, az ő sajtójával, amely a hegyet alkotja, s némely „nagyságával” akit a csatornák ama nem izlést keltő lakóihoz hasonlítottuk — jobb hasonlat hiányában.

És ez a pont az, amely bizonyítja, hogy a ma a parlamentben folyó „sajtóügyi” kérdés, nem is politikai eset, hanem egy *társadalmi* lágitó fátyla volt egyaránt. A kivívott győzelem után pedig mindazok, akik a sajtó küzdelme után cseperédtek fel, — „méló” közönnyel — s válják dicsőségükre — „mielő” megvetéssel szóltak róla. Pedig a sajtó egyezállapotból gennyes seb gyanánt kifakadt lanyar illatu tünet. A sajtó mindig gyűlöletes. Az ugynevezett „szükség” rossz. Ilven értelen definíciót alkotott rá könnyű szerrel, nehogy sarut kelljen oldani a sajtó szelleme előtt. Pedig „szükséges” rossz nincs; ami szükséges, az jó! A sajtó szükséges voltáról beszélni már anachronizmus; az anachronizmus pedig bizonyos elmaradottságról alkot bizonyítékot; s ezek miatt restelve-restelve valljuk be, hogy nagynevű hazánkfiak a parlamentben ma a sajtó *szükséges* voltáról mondtak rózsai ódákat. Ha elgondoljuk, hogy *ők* is a sajtónak köszönhetik a létezésüket, hát kezdünk affélt gondolkodni, vajjon nincsen-e igazuk a *sajtógyűlölk*-nek (szaporítván ezzel a kifejezéssel a magyar nyelvklancset egy jó összetételű szóval), amikor megvetően szólnak róla?

De nincsen igazuk! A sajtó jóhiszeműen szokott sujanni is. A májakra, a vesékbe ő se láthat bele. Ha beáthatna, nem is annyira az iskolák szaporításáról, mint inkább *vághidak* felállításáról írna kövelelő cikkeket.

BOMBAY.

Írta: Dr. Tauffer Emil.

III.

A térséget, körülvevő három-négy emeletes paloták európai stílusra vallanak, s azt hinnék, valamely európai nagyvárosban vagyunk, ha nem színes emberek és tarka ruházatok alól mezező barna meztelen lábszárak nyúzsógnének körülöttünk. Fehér embert csak egyik másik victoriában látunk; — gyalogszerrel európai Bombayban nem jár.

Végig haladva az európai negyed főutcáján, szebbnél szebb európai paloták sorozata között hatalmas emelkedik ki a „Victoria Terminus” Bombay központi vasuti indóháza a város keleti közepén. Az „Esplanad Road” széles boulevardjain csakhamar óriási zöld térség szakítja meg, melyen katonák gyakorlatoznak, európaiak focibáloznak, tenniszeznek, vagy criquetteznek. Számos sátor előtt tiszták sziesztáznak és szemlélik a térség eleven életét. Nyugat felé föleslilan a tenger hatalmas tökre — elértük a sziget nyugati olda-

lát, a „Back-Bay”-ot, amelynek hatalmas öblét Bombay séta utja a „Queens Road” szegélyezi. Gyönyörű fák sűrű lombja és szomorú fűzként lobogó légyökre mutatja, hogy nem a Stefánia-uton, hanem egy tropikus város korzóján huzadunk végig. Diszesebbnél diszesebb fogatok sorozata Bombay előkelőségének találkozáját tárja elénk. Parszi hölgyek festői öltözete tarkítja a kocsi sötét vákosait s a kocsi hátsó kerekai közti párosával álló groomok meg a kocsisok és a bakon ülő lakájok fényes egyenruhája elárulja vagyonos osztályt.

Félkörben kanyarodik a széles ut az öbl mentén a „Malabar Hill” felé melynek lankás oldalán a nyaratók pazar fényűzéssel épült facandjai az indiai izlés meglepő példányai. Egyszerre csak ismét erősen megüti orrunkat az égő santalfa füstje. A korzó keleti közepén magas kőfal mögött gomolyog elő e nehéz szag s eszünkbe juttja, hogy „Isi por és homoc vogmuc”. — Elhaladtunk a halottégető telepnél.

Alkonyatra hajlik már a nap, amire kocsin a „Malabar Hill” tetejére ér s narancsvörös sugarai kékes árnyékokat vetnek egy széles utra, amelyről festői látvány terül el előttünk Bombay legszebb panorámája. Az ut végén egy kis házikó áll és széles lépcsők elé kanyarodik kocsin.

Keselyük és varju: soha nem látott tömegének rémes vijogása ráz föl merengésünkből s a tropikus növényzet alkotja paradicsom közepette újból az enyészet hírnökei figyelmeztetnek mulandóságunkra.

A széles lépcsőn felhaladva meredek bástyafalhoz értünk, amelynek vasrácsos kapuja mögött a legszebb virágos kert és pálmaliget virít. A kapu nyirkosára százával rebbennek fel a varjak és keselyűk a pálmák koronáiról s odébb szállnak néhány száz lépéssel, hogy újból leereszkedjenek a lugások végén fehérítő alacsony torony valamelyikének peremére. A „halgatás tornyai” ezek. Nehéz, fekete vasajtó a bejáratuk, amelyen csak a sírások mehetnek be élve. A bombayi parszi temetőjére ráborul az est homálya és sötétségbe burkolja a karvajok rektóriumát, mi pedig visszatérünk a lámpafényben uszó városba anélkül, hogy megtudnók, miéért csak Bombayban szolgálnak a parszi keselyűknek és varjaknak el-elül, holott India óriási területen bárhol másutt a parszi is, mint minden más hindu halandót — a földbe temetnek?

— Ausztria Dalmáciáért. Az osztrákok ujabban nagy érdeklődést mutatnak Dalmácia iránt, sőt itt-ott oly hangokat is hallani, hogy a tényleg Ausztriához tartozó Dalmáciát jogilag is Ausztriához kell kapcsolni. A Mária Jozefa főhercegnő védnöksége alatt álló, Dalmácia házi iparának fejlesztésére alakult egyesület kezdeményezésére és a legfelsőbb körök támogatásával a hó 17, 18 és 19-én felolvasásokat fognak Bécsben tartani Dalmáciáról. Báró Beck miniszterelnök a legnagyobb készséggel bocsátotta rendelkezésre a miniszterelnökség termetét, melyek Montenuovo herceg főudvarmester előzékenységéből az udvari kert virágaival lesznek díszítve. Gróf Montecuccoli admirális, tengerészeti parancsnok, pedig a haditengerészetre vonatkozó gyönyörű új felvételeket engedett át a rendező bizottságnak. Az osztrák vallás- és közoktatásügyi minisztérium, az osztrák művészeti és ipari muzeum és a központi csipketanfolyam Dalmáciára vonatkozó kiállítási tárgyakat bocsátott a bizottság rendelkezésére.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségünk új telefonszáma a mai naptól 229. ahova a lapot érintő ügyeket kérjük. Nyomdánk telefonszáma a régi 920-as szám marad.

Farsangi naptár.

Január 18. Máv. aliszikör táncestélye a Corsia Deák-szálló nagytermében. Kezdeté este 8 órákor. Belépődíj 2 kor., családjegy 4 korona.
Január 22. Színhazi előadást és bált rendez a 79. Jellacsics-nyalegezd térszék a Corsia Deák-szálló nagytermében. Kezdeté este 8 órákor.
Január 26. Első álarcsbál a Comunaleban. Kezdeté este 9 órákor.
Február 1. A vasutasok országos szövetsége fiúmei kerületének bálja a Corsia Deák-szállóban, a vasutas ársvház javára. Kezdeté este 9 órákor.
Február 2. Második álarcsbál a Comunaleban. Kezdeté este 9 órákor.
Február 3. A 79. Jellacsics-nyalegezd térszékének mulatsága a Európa-szálló nagytermében. Kezdeté este 9 órákor.
Február 8. A „Falco” kerékpárgyűlés nagy bálja a Corsia Deák-szálló nagytermében. Kezdeté este 9 órákor.
Február 9. Harmadik álarcsbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órákor.
Február 12. Az olasz jótkönyv egyesület bálja.
Február 23. Nagy álarcsbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órákor.
Február 26. A Jellacsics-nyalegezd térszékének jelmezballja az Európa-szálló nagytermében.
Március 1. Nagy gyermekbál a Comunale-színházban. Kezdeté délután 3 órákor.
Március 3. Utolsó álarcsbál a Comunale-színházban.

— **Fiume fejlesztése.** Jelentettük már, hogy a kormány husz milliót fog rövid időn belül Fiuméba fordítani. A nagy összegnek miként való felhasználása eddig titok volt. Most azonban sikerült illetékes forrásból megtudnunk, hogy a tizenkét milliós beruházásból mire jut. Ezt az összeget a Delta, Baross kikötő, Petróleumkikötő feltöltésére, a tengerészeti akadémia parkjának nyolc méter szélességben való kiszélesítésére, emelő daruk építésére, rendező pályaudvarnak Bukkariban való létesítésére, második vágánynak a fiume—bukkarii vonalon való építésére, vágánymeghosszabbításokra a Baross kikötőben, Maria Terézia molón és a fűtőháznál. Ebben az összegben nincs benne a törvény szerint elrendelt négy milliós raklárpénzesnek a költsége, sem a Maria Terézia hullámgátnak 350 méterrel való meghosszabbítása. Ezek a beruházások nyolc millió költséggel járnak, úgy hogy az új beruházásokra összesen husz milliót fordít az állam. Érdekes adatokat tudunk a tizenkét milliós beruházásokról. Így például nyilvánvaló, hogy a második fiume—bukkarii vonal 3 millió koronába kerül, mert az egy vonal részére megépített pályán mindenütt új töltéseket kell emelni és maga az új Recsina híd 200,000 koronába fog kerülni. Az alagut változatlanul megmaradhat, mert az két vágányra épült. A költségeket szaporítani fogja az is, hogy a Terszatto a tati és a szusáki Boulevardon számos hazai és háztelket kell kiszélesíteni, nem egy helyen harminc méteres támfalakra is kell gondos odni. Ez a második vágány legjobb esetben három év múlva készülhet el, mert legalább két év kell az előtanulmányokra. Vasúti szakkörökben úgy vélekednek, hogy addig is, amíg ez a második vonal elkészül, kitérőt kellene építeni Drágánál.

— **A Természettudományi körből.** A fiúmei természettudományi kör e hó 15-én szerdán este tartja évi közgyűlését a Ciotta-utca 1. szám alatti levő olvasótermében. A közgyűlés tárgya a következő: Jelentés a múlt évről. Az ellenőrk jelentése. Indítványok. Az új választmány megválasztása.

— **Halálozás.** Schweitzer Dávid rimaszombati kereskedő e hó 7-én Rimaszombaton elhunyt. Az elhunytban Schweitzer Artur dr. fiúmei orvos atyját gyászolja.

— **A fiúmei munkaközvetítő.** Még mindig működik, nagy nyolcadórúti fizetben értesíti a munkásokat a munkaközvetítő. A fizet az Amerikából visszavándorolt munkások számára készült s miután Fiumében az édes hazai földre léptek, ez az ingyen osztogatott fizet van hivatva őket bekapcsolni társadalmi és gazdasági viszonyainkba. Különös türelet az is, hogy míg az ország számos helyén redukálják az üzemet és munkásokat bocsátanak el és így a télen magy is erős

munkanélküliség a válságnak ezen külső jelensége miatt is növekedik, addig a földművelésügyi minisztériumnak munkaközvetítő szülő értesítése egyre nagyobb lesz. Nagy a kereslet bányászok, borbélyok, lakatosok, szövőgyári munkások és főképpen mezőgazdasági munkások és cseledek után. Az amerikai bányákban a legkisebb, két dollárhoz szokott munkást átlag 2—4 korona bérrel kezegetik a magyar bányatulajdonosok. Dr. Zechenter-Teschler malomcég Kőrmöcbányán 140 fillér napszámmal keres malommunkásokat. A Wertheimer-féle szeszgyár Kolozsvártól négy tehenészt és négy gyatimunkást keres havi bér 40 korona és naponta egy deci szesz munkabér ellenében. Igert Alajosné Siklóson 25 téglagyári munkást keres, a következő föl-fételek mellett: áprilistól november 1-ig 1.20 korona napibér, november 1-től áprilisig 1 korona napibér mellett. Péchy Elek szonka-hermányi mezőgazdasági szeszgyárban egy segédmunkás kaphat alkalmazást; havi munkabére 40 korona és hetenkint 2 es félter pálinka. A Sztojka-falvi fürdőtelep 15 férfimunkást keres havi 30 korona bér mellett. A mezőgazdasági munkabérfeltételek valóságos kultúrforrási okmány számba menhetnek. Csak egyet írunk ide. Dr. Pilyis Nándor fő. főszolgabíró Kassán lovasgyereket és egy nős tehenészt keres. Föltételeit így formulázza: A lovasgyerekek 16—18 éves, évi fizetése ötvenhatvan forint, egy nyári ruha 1 pár eszma és koszt. A tehenész gondjaira 18—20 tehen van bizva; kap lakást, nyolc méter fát, egy vékás kenderföldet, négy vékás kukoricaföldet, egy tehéntartást, serés legelővel együtt; továbbá 18—20 köböl buza és 40—60 forint fizetés. E konvencióból tartozik egy bojtárgyereket is étellel ellátni, akit ő fogad föl s tart. Munkaadó csupán a készpénzfizetést adja, kötelessége volna 18—20 tehenet télen-nyáron gondozni, etetni; a bojtár pedig köteles nyáron az uralási- és cseledet feltevéket legeltetni és este s reggel az etetésnél s fejésnél segíteni.

— **Fiume—Velence—Déli-től és a magyar lisztkivitel.** Egy kamarai felterjesztés ment a kereskedelmi miniszterhez, amelyben mindenekelőtt hangoztatja, hogy az Ausztriával kötött kereskedelmi szerződés első napjaiban kitűnt már, hogy nem lehet bizni Ausztria lojalitásában. Ezt az állítást bizonyítja azzal, hogy Ausztria, visszaélve a vasúti tarifa-ügy terén nyert szabadság politikájával, a közös déli vasúttársasággal Magyarországra nézve sérelmes díjkedvezményi jegyzéket állítottatott össze. Ebben, a napokban megjelent jegyzékben hiába keressük ama kedvezményeket, amelyeket a budapesti állomásokról Déli-tőlba irányuló liszt-küldeményeknek mindeddig engedélyezett. Igaz ugyan, hogy a déli vasut e kedvezményes tarifákat, tekintettel a Fiume-, Velence-, Alai versenyvonalra engedélyezte. A déli vasut ma joggal hivatkozhatik arra, hogy Magyarország maga lemondott ez utirány használatáról, minél fogva a közös vasut, mint keresetirányuló társaság, jogosan használja föl a változott konjunkturákat, amennyiben versenytárs hiányában megszünteti a déli-től vizonylatokban a magyar lisztnek eddig engedélyezett versenydíjtételeket. Ambátor a magyar közigazdaság vitális érdeke, hogy a magyar liszt és gabona a legolcsóbb fuvarral juthasson Ausztria legközelebb fekvő vidékeire is, mégis, abban az esetben, ha a déli vasut ugyanazon áruosztályban tartozott gabonaneműnek és örleménynek tarifát ilyenformán emelte volna, a déli vasutnak, mint magántársaságnak ilyen eljárása, jogos rekrimináció tárgya nem lehetne.

— **A fedélköz ára a Cunard társaság hajóin.** Liverpooli távirat szerint a Cunard Line e White Star Line tarifa leszállítására azzal válaszol, hogy az atlanti forgalomban a fedélköz személytarifát most másodikban 15 schillinggel leszállítja.

— **Gyorsirás tanfolyam.** Értesítjük az érdeklődőket, hogy az e hó 5-én tartott értekezleten elhatározták, hogy a Kovács Tódor vezetés alatt álló magyar gyorsirótanfolyam f. hó 14-én este 8 órákor veszi kezdetét. Felhívtnak tehát mindazok, akik a gyorsirást elsajátítani kívánják, keressék fel a tanfolyam vezetőjét, mely e hó 14-étől kezdve minden kedden és pénteken este 8 és 9 óra között a „Kereskedők és Iparosok” egyesületének helyiségében a városi takarékpénztár épületében a Café (Grand mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben található. A jelentke-

zők számától függ, hogy az olasz, német és horvát gyorsirás tanfolyamok is megtarthatók lesznek.

x **Dr. Keszthelyi Péter** orvos, aki ez idők Szusákon folytatta orvosi működését, lakását november hó 1-től *Fiuméba*, Corsia Deák 30, (Ossoninack-féle ház) I. emelet helyezte át.

MŰVÉSZET.

— **Cabaret.** Tegnap este akarta a fővárosi cabaret-társulat a bucsuestélyéi megtartani, azonban ez nem sikerült neki. De nehogy azt gondolja az olvasó, hogy maga az estély ütött ki rosszul, hozzáfűzzük azt a magyarázatot: miszerint a n. é. közönség megemberele magát a tizenkettedik órában s fölbredvén benne a szunnyadó magyar lelkiismeret, majdhogynem revolúcióban tört ki, hogy el akarják tole vinni *Sugár* Arankát és válogatot — *Berényi* Józsi szerint szemenszedett — vitézt. Amikor *Illés* Magda, conferenciére-i minőségében hal-kan remegő, vagy remegőn halk cuttogással és könnytől fényes szempillával bejelenté, hogy már holnap — illetőleg ma — utnak indul a bohémcsapat: a „színtalok” mögött elfojtott zokogásban tört ki *Cserey* Irma, aki pedig nehezen szokott zokogásba kapni, nem lévén hűve a színpadon kívüli könnyprodukcióknak. Ő minden mosolyát, minden könnyét es minden szeretetreméltóságát a színpadnak tartja. Az élethez mostoha, jöllehet az élet alaposan felruház. őt mindennel, mi „szem s szájak ingere”, hogy Arany költészetéből merítsünk. *Hatvani* Mariska is busan hajta le tejét *Illés* Magda kijelenésére és *Berényi* Józsi tele sirta mind a két markát, amelyekbe így végre így néhány fényes dolog gördült, jöllehet, ezek nem voltak *csengők*.

A n. é. közönség Magduska szavaira szíven találva érezte magát. Megmozdult a lelkiismerete s érezte, hogy ő a „hűtlen férj”, aki elhanyagolta — cabaret-társát s ez ime, most válni akar tőle. Ez is, meg a féltékenysé is sarkalja a publicumot, meg azt a részét is ennek, amely — halld *Illés* Magdát — *of potyng*h lepi el a nézőteret. Hirtelen aztán hangos kiáltásban tör ki a megtért bűnös, a közönség, s mennyet kért, vagyis azt, hogy maradjon még itt a társulat. *Cserey* Irmában már ekkor felébredt a *Cserey* Irma s elikázó szemmel kiáltotta el magát — ismét a színtalok mögött — : Ugy-e, most már kellünk! De most már mi nem — — Éppen azt akarta mondani, hogy ők nem maradnak, amikor *Illés* Magda elérzékenyülve jelenti ki a szent nyilvánosságának: „Még az egyszer megbo-csátunk. Itt maradunk még egy estére.” Szóval — nem sikerült a bucsuestély; az még csak ma fog elkövetkezni.

A tegnapi cabaret-estről is keil azonban néhány röpke megjegyzést tenni. *Sugár* Aranka. E két szó után nem sajtóhiba folytán került pont. Leírva a nevet, egy cikket fejeztünk ki véle. Még pedig, ami ritkaság, dicső cikket. A gyönyörű hang, a természetesség mozdulatok, ami oly ritkaság, és a kellem zenei harmóniával simulnak benne egymáshoz.

Cserey Irma, mintha affelett örült volna, hogy bucsuzik: pompásabb volt minden eddigi fellépésénél. Dr. Szirmai Albert általó dalát oly nagy nagy hatással énekelte el, hogy meg kellett ismételnie.

Hatvani Mariskának szintén szép része volt a mai sikerben. Organuma még erősödni fog, ami sikerének alapföltétele lesz. Mozdu-datai jók, csak még kissé akadémikusak, azaz kimértek. Rövid idő múlván, kifejlődvén egyénisége, ezen túl esik. Beszélni szintén jól beszél, de iparkodják még *őszintébben* kifejezni magát, amit úgy értünk, hogy csuklott szemmel se vegyük észre, hogy most nem köztünk, hanem a deszkákon beszél. Mindenesetre csak dicséretére válik, hogy ezeket itt elmondjunk, mert azt jelenti, hogy bizunk.

Berényi Józsi a társulat komikususa. Amikor a színe lép, egy öblös hang hallatszük: Éljen *Berényi*! *Berényi*ben erre a szóra torkán akad a szó. — Mért éljen *Berényi*? — Kérdi csudálkozva, nekem mindig azt szok-ják mondani: Kösd föl magad! — S meg kapja rá a választ: Mert már tavalyról ismer-jük! S ez igaz. *Berényi*t ismerve előlegeztük neki az eljnt. Nagyon jó megállja a helyét. A legnagyobb vaskosságot is diszkrét mosolylyal recitálja. A közönség vele énekel azaz

mégsem, mert ő olyankor kárörvendve elhalgat. Tengeri tepsot zuditottak a nyakába. Berényi az ilyen bagattelekért nem szokott megharagudni!

Legvégére hagytam Illés Magdát. Hölgyekkel szemben mindig diszkrét szoktam maradni, de most kivételesen elárulom, azaz, ki szerkeszttem egyik vallomását. (Azt írtam egyik vallomását, pedig csak ezt az egy vallomását ismerem. A többiről nem tudok.) A vallomása pedig az, hogy még maga se tudja: művész-e, vagy író-e? (Az utolsó szónál kezdtem rája féltékeny lenni.) Ez pedig azt jelenti, hogy Illés Magda nagyon szép tehetségekkel vagyon megáldva. Hogy a legvégén mi lesz belőle, művész-e, vagy író-e, azt persze, nem tudhatom. Az se lehetetlen, hogy művésznő, vagy író. Ugyanis, ez is egyik indiszkrétcióm: szívveért e honban két író verseng: egy prózai író, meg egy szó szoros értelmében vett poéta. (Milyen régi divat: poéta!) Amíg pedig e kérdések el nem dülnek, gratulálunk neki az értékes sikereihez.

Popper Kezso urat is dicséret illeti. Ő a karmester. (k. n.)

TÁVIRAT. DE TELERON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 13. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl.

Az elnök jelenti, hogy a bankbizottság elnökévé *Bathiany* Tivadar grófot, előadójul pedig *Holló* Lajost választották. Bemutatja *Molnár* Jenő levelét, amelyben közli, hogy Csongrád vármegye főispánja tiszteletbeli főügyészé nevezete ki, ő azonban a kinevezést nem fogadja el.

Hottsy Pál előadó az 1908 évi költségvetésről tesz jelentést. *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter távollétében *Szterényi* Józsefet bizta meg helyettesítésére.

Ezután a kereskedelmi szerződéseket és több vicinális ügyet tárgyaltak, amelyeket a Ház vita nélkül elfogad.

Ezzel az ülés véget ért.

A delegáció Triesztben.

TRIESZT, jan. 13. A delegáció tagjai a déli vasúti különvonatával ideérkeztek s a *Thalia* Lloyd-gőzösre szálltak. Ma megtekintették a hajógyárat, a Lloyd arzenált és az erődítéseket.

Az óbudai választás.

BUDAPEST, jan. 13. Tegnap két jelölt tartotta programbeszédét. A függetlenségi jelölt és *Komjathy* Béla, aki kijelentette, hogy ha megválasztják, erősen fog küzdeni a kormány ellen.

Egy egyetemi tanár halála.

BUDAPEST, jan. 13. *Gebharth* Lajos dr. egyetemi tanár Budapest főorvosa ma meghalt.

Vasuti szerencsétlenség.

RÓZSAHEGY, jan. 13. Az Árvavölgyi vasut egyik vonata kisiklott. Több kocsi összezúzódott, néhány vasutas megsebesült.

Rablók az országuton.

MISKOLC, jan. 13. Sernay Mihály és Nagy Albert tegnap 60.000 koronát vittek Bánzállásra, hogy a munkásokat kifizessék. Az országuton egy hid közelében ismeretlen tettesek négy lövést tettek a kocsiban utazók ellen, akik között egy csendőrmester is volt. A lövések közül három talált. Az őrmester holtan rogyott össze, a kocsi és Nagy súlyos sebeket kaptak. Szerencsére éppen abban a percben arra robogott a miskolci gyorsvonat amelyen észrevették a dolgot. A vonatot megállították és Sernay Mihálynak, akinél a pénz volt, sikerült elmenekülni. Az ügyész és a vizsgálóbíró a helyszínére utaztak a vizsgálátmegejtése végett.

Szocialista tüntetések.

BERLIN, jan. 13. Berlinben és környékén tegnap huszonkét szocialista népgyűlés volt. Berlinben egy helyen a szocialisták tüntetést kezdtek, de a rendőrség kardlapozva verte szét őket. Számos sebesülés történt.

Várandós állapotban

lévő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsió. Testi gyengeség és bágyadság ha kinozza őket, úgy a SCOTT-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kielégítő hatással jár. Új erőt és új életkedvet kölcsönöz a SCOTT mint-ha varázssal lenne. De még több örömet okoz a szülőknek, ha a csecsemő megszületik, mert egészséges színében és erős formában a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett

Az Emulsió vasarlásánál a SCOTT-féle módszer vedjéget — a halaszt — kérjük figyeltemek venné.

SCOTT-féle Emulsió

a gyermeket is táplálta s erősítette, szóval mindkettőre a legkellemesebb hatást gyakorolta.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Felelős szerkesztő: Korcsmáros Mándor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

ELSŐ FIUMEI

RUHA-SZANATORIUM

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér *Schönberg* H. férjiszabó.

Egy csinosan bútorozott külön bejáratu erkélyes szoba olcsón kiadó. Cím a lap kiadóhivatalában.

A

„Pannonia“

kávéházban

ma és minden este

MANCSU PALI

jeles versezi cigány zenekara

hangversenyez.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Egyedüli magyar konyha Fiumében.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Szápáry rakpart az Adria-palota mellett.

• VENDÉGSZOBÁK OLCSÓ ÁRBAN. •

Még csak néhány napig!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Municipio-utca 1. szám alatt levő

Török és perzsa szőnyegraktárunk

csak e hó 15-éig marad nyitva.

A szőnyegkülönlegességeket kedvelő közönséget kérjük, hogy bennünket ez ideig felkeresni sziveskedjék.

Tisztelettel

Haggi Giorgio Aidinyan fiai.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek, b. stb.

Elsőrangú divatszabászat

Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria I. sz. Zmaics-ház.

KÉSZIT:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat. Mérsékelt árak. Kifogástalan szabás.

Új női szabóság

Maison Stellner

FIUME, Adria palota (Via della Sanità.)

Sok évi budapest, bécsi és berlini gyakorlat alapján a női szabóság terén a legkiválóbbat tudjuk nyújtani.

Konfekció, angol és francia ruha, szörme munkák mérték szerint.

Izlés. — Pontos munka. — Mérsékelt árak.

Üveg- és porcellán-

raktáramat szép és

mesés olcsóságu tár-

gyakkal szereitem fel.

KORNICZAI G.

Via Governo 22. (Corso.)

A bankkamatláb leszállítása dacára

5% netto kamatot

térít meg takarékbetétek és folyószámlakövetelések után

a FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

(a törvényszerű tőkekamat-adót sajátjából fedezi)

Huzás már 1908. február
5-én.

Évente 3 huzás 600.000,
300.000 stb. koronás főnyere-
ményekkel.

Rendkívüli ajánlat!

300.000 kor. nyerhető a február hó 5-i huzáson
a „Házai“-sorsjegyekkel, melyeket a

Fiumei Kereskedelmi Bank

Részvénytársaság Sorsjegyzosztálya

csak rövid ideig

25 havi 5 koronás

darabonkénti kivételes olcsó árban hoz forgalomba.
Ebben az esztendőben e sorsjegyeknek június
és október 5-én van újabb huzásuk

300.000 és 600.000 korona főnyereményekkel.

A mostani árfolyam 39 koronával alacsonyabb
a kibocsátási árfolyamnál, körülbelül 70 koronával
olcsóbb az eddig elért legnagyobb árfolyamnál, te-
hát árfolyamemelkedésre alapos kilátás van. A leg-
kisebb nyeremény, melyet minden sorsjegyek nyer-
nie kell, 100 koronától 125 koronáig emelkedik. Ha
valamely sorsjegyet törlesztésre huznak ki, akkor a
tulajdonos egy nyereményjegyet kap, mely ma 40
koronát ér. Ezzel a nyereményjeggyel a tulajdonos
az összes huzásokon részt vesz.

Minden sorsjegynek föltétlenül nyernie kell!

Egy és ugyanazon sorsjeggyel többször is nyerhető főnyeremény.

Az első részlet, (azaz darabonként 5 K) befizetése után azonnal kiadjuk a részletokmányt, melyben meg van nevezve: mily számokkal vesz a tulajdonos részt a folyó évi február hó 5-én és később megtartandó összes huzásokon.

Aki legalább két sorsjegyet rendel, abban a nagy kedvezményben részesül, hogy 25 részlet helyett csak 24 hónapon át kell törlesztenie, mielőtt tehát 2 részletet befizeti, mi rögtön 3 részletről adunk nyugtát.

Minden sorsjegyvagyban bárkinek ingyen szolgál felvilágosítással, tanácsal, utbaigazítással és huzásokat mindenkor utána néz a

Fiumei Kereskedelmi Bank R. T.
Sorsjegyzosztálya.

Legjobb
tőkbebefektetés.

Legjobb takarékosági
alkalom.

Egy sorsjegynek sincsenek oly esélyei az áremelkedésre, mint ennek a sorsjegynek.

Egy sorsjegy sem mulja felüli ennek a sorsjegynek játéktevézetét.

Gioacchino Brun olasz vendéglője.

Alla Città di Pisino

— FIUME, Via S. Girolamo. —

az idegenek kedvelt találkozóhelye nyitva van az éjjeli vonatok és gőzösök érkezésekor is. Már kora délelőtt kitünő reggelik és uzsonnák kaphatók olasz módra készített tésztával.

Olasz konyha, német konyha. Bel- és külföldi borok.

— Kitünő Kőbányai polgári sör. —

Előfizetők elfogadjatnak.

Szíves pártfogását kér Brun Gioacchino tulajdonos.

ÓTI JAJ!

Megfojt az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszertár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

egger-mellpasztillájal csakhamar meggyógyított

KAPHATÓ FIUMÉBEN: Accurti Károly, Bab é Hinko, Mizzan Adorján, Prodán János, Seindler Adolf gyógytárakban, Rosenkört Gusztáv.

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.

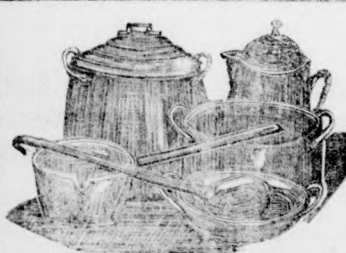
ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.

Ha szereti az egészséget,
használjon kizárólag
aluminium konyhadényeket

tiszta alumíniumféműből, amelyekkel fűtő-
anyagban 40%-ot tartar meg.

EGYEDÜLI FŐRÁKTÁROS

LEONESSA VINCENZO

Via Andrássy 17. — FIUME — Via Andrássy 17.

LIEBL ISTVÁN MONTE VERDE

vendéglője a Jelačić kaszárnyával szemben.

Kitünő magyar konyha

Hamisítatlan magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Olcsó havi előfizetések.

Fedett tekepálya.

Cineamatograf „EDISON”

Mozgófénykép-terem

VIA FIUMANA 2. SZÁM.

A legszebb és legtükrösebb ve-
tülési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényel-
mes ülészekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/5-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

KURZ FRIGYES

szobafestő

czimfestő és mázoló,

Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és díszlet-
festést, mázolást a legegyszerűbb
kivitelű a leggazdagabbig.

Fa-, bádog-, vász on- és üveg-
címtáblák készítését a legmo-
dernebb kivitelben a legolcsóbb
árak mellett.

A n. é. közönség szíves párt-
fogását kéri

mely tisztelettel

KURZ FRIGYES

Vicolo del Pino 9. szám.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Figyelem!

Közkívánatra még néhány napig
Hungaria szálló, félemelet 6. sz.

MARGIANNNA

a leghíresebb arc- és gondolatolvasó nő,
a ki mindenkinek multját, jelenét és jö-
vőjét előre megmondja.

Nem tévesztendő össze a minden-
féle jósnőkkel és kártyavető nőkkel.

Margianna kötelezi ki magát, hogy
mindenkinek, a ki őt művészetében elér

100 forintot fizet.

Értekezés reggel 9 órától este 9-ig.

Számos látogatást kér

MARGIANNNA.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN, FIUME